

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÁ ZKOUŠKA MAGISTERSKÁ OBORU TEORIE INTERAKTIVNÍCH MÉDIÍ

Magisterská státní závěrečná zkouška je souborná zkouška uzavírající magisterské studium oboru Teorie interaktivních médií.

Při magisterské státní zkoušce má kandidát prokázat spolehlivou orientaci v oboru, včetně schopnosti hlubšího zvládnutí některých úseků jeho historické, teoretické a metodologické problematiky. Zvláštní pozornost je věnována schopnosti kritického zacházení s dosavadními výsledky bádání v oblasti mediálního umění a vztahu 'umění a technika'.

Magisterská závěrečná zkouška sestává ze dvou odděleně klasifikovaných součástí:

1.) Obhajoba magisterské diplomové práce:

Písemnou magisterskou prací má kandidát prokázat schopnost samostatného řešení vědeckého úkolu.

Rozsah magisterských diplomových prací je min. 140 000 znaků. Je vyžadováno české a dvě cizojazyčná resumé.

Rozsah magisterských oborových prací je min. 55 000 znaků. Povinnou součástí je české a cizojazyčné resumé.

Formální náležitosti práce podrobně stanoví *Pravidla a zásady psaní písemných prací pro studenty Ústavu hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity*:

http://www.phil.muni.cz/music/staticpages/index.php?page=pravidla_pro_psani_pisemnych_praci

2.) Oborová zkouška:

Jejím cílem je ověřit míru znalostí historické a teoretické problematiky oboru, včetně schopnosti analytického a kritického přístupu k diskutovaným otázkám. Ústní magisterská zkouška probíhá formou rozpravy k zadaným tématům ze zkušebních okruhů státní zkoušky:

- a) Historie mediálního umění
- b) Estetické koncepce mediálního umění
- c) Teorie médií a kyberkultura

- Student má 15 minut na písemnou přípravu odpovědí na vybrané otázky.

V rámci magisterské státní závěrečné zkoušky je vyžadována hlubší znalost problematiky a důraz je kladen na schopnost studenta zformulovat své odpovědi tak, aby:

- 1) nastínil širší kontext umělecké tvorby jednotlivých historických etap a oblastí mediálního umění;
- 2) srozumitelně vyložil pojmy z teorie médií a byl schopen jejich kritické reflexe;
- 3) zasadil estetické kategorie mediálního umění do kontextu vývoje mediálního umění a teorie médií.

Okruhy státní zkoušky:

a) Historie mediálního umění

- Multimedia: Od Wagnerova souborného uměleckého díla k virtuální realitě.
- Role masmédií v umělecké tvorbě 20. stol. – od utopie k deziluzi?
- Vývoj práce se zvukovými a vizuálními ready-mades ve 20. stol.
- Virtuální umění: od iluze k imerzi, od fresek k HMD.
- Intermedialita jako historický proces hybridizace médií a jako teoretický program a nástroj zkoumání.
- Konstrukce časoprostoru v nových médiích – vzájemné prolínání kategorií prostoru a času v historii i současném umění NM.
- Digitální technologie jako nástroj vs. digitální technologie jako médium (témata digitálního umění).
- Sociální sítě, net art, net-aktivismus.

b) Estetické koncepce mediálního umění

- Definice: Umění nových médií (digitální umění, net art, druhy a strategie umění nových médií).
- Vliv kybernetiky a dalších vědních disciplín na umění druhé poloviny 20. století („umění a technika“).
- Roy Ascott (od kybernetiky k telematice).
- Systémová estetika (Jack Burnham).
- Expanded cinema (G. Youngblood). Klíčové pojmy: šok z budoucnosti, intermedia, neuroestetika, noosféra, synestézie.
- Estetické kategorie digitálního díla odvozené z jeho materiality (G. P. Landow, L. Manovich).
- Od 'Relation Aesthetics' k postprodukci.
- Software Studies (L. Manovich, M. Fuller).
- Post-mediální situace a syntetický věk (P. Weibel).

c) Teorie médií a kyberkultura

- Vlastnosti digitálních médií podle Manoviche.
- Vlastnosti digitální informace podle Feldmana.

- Hypertext a hypermédia -definice, historie konceptu.
- Virtualita a virtuální podle P. Lévyho.
- Teorie remediace.
- Interaktivita.
- Kyberprostor -definice, historie konceptu.
- Virtuální světy, virtuální realita.
- Kybertext.
- Interaktivita.
- Vznik a vývoj digitálních médií -historie výpočetních technologií a počítačových sítí.
- M. McLuhan a jeho základní teze (médium jako extenze, médium jako sdělení, chladná a horká média, zpětné zrcátko, aj.)
- Kyborg (D. Haraway).
- Posthumanismus a jeho kritika (N. K. Hayles).
- Redukcionismus v přístupu k novým médiím a jeho kritika (L. Dahlberg).
- Koncepty kyberkultury.
- Hackerské subkultury, jejich historie a proměny.
- Raná kyberkultura a její vznik a vývoj.
- Utopické a dystopické pohledy na nová média.
- Kyberpunk a jeho vliv na kyberkulturu.
- Významné instituce a festivaly zaměřené na nová média.

U absolventů Mgr. studia TIM je předpokládána základní znalost otázek SZZ bakalářského studia TIM, která je podmínkou pro přijetí do NMgr. studia TIM.

Povinná literatura:

ASCOTT, Roy: Telematic Embrace. Visionary Theories of Art, Technology, and Consciousness.

/předmluva E.A. Shankena: From Cybernetics to Telematics: The Art, Pedagogy and Theory of Roy Ascott/. University of California Press: 2003.

BURNHAM, Jack: Systems Esthetics:

http://www.arts.ucsb.edu/faculty/jevbratt/readings/burnham_se.html

BOURRIAUD, Nicolas: Berlin Letter about Relational Aesthetics. In Contemporary Art. From Studio to Situation. (ed. Doherty, Clarie). 2004.p. 44-49.

BOURRIAUD, Nicolas: Postprodukce. Tranzit 2004.

FUKAČ, Jiří (ed.). Hudba a média : Rukověť muzikologa. Brno : Masarykova univerzita 1998.

GIANNETTI, Claudia: Digital Aesthetics

http://www.mediaartnet.org/themes/aesthetics_of_the_digital/

GRAU, Oliver: Virtual Art, From Illusion To Immersion. MIT Press 1995.

HOLMES, T. Electronic and Experimental music. New York : Routledge, 2008.

LANDOW, George P.: Hypertext as Collage-Writing. In Lunenfeld, P. (ed.) The Digital Dialectic. New Essays on New Media. MIT Press 2001, s. 150-170.

LÉBL, V. Elektronická hudba. Praha : SHV, 1966.

KLOPPENBURG, J. (Hrsg.). Musik Multimedia: Filmmusik, Videoclip, Fernsehen. Laaber: Laaber Verlag, 2000.

MANOVICH, Lev: Language of New Media. MIT Press 2001.
<http://www.manovich.net/LNM/Manovich.pdf>

MCLUHAN, M. Člověk, média a elektronická kultura. Brno: Jota, 2000.

MONACO, J. Jak čist film : svět filmů, médií a multimédií : umění, technologie, jazyk, dějiny, teorie. Praha: Albatros, 2004.

MOTTE-HABER, Helga de la. Musik und bildende Kunst. Von der Tonmalerei zur Klangskulptur. Laaber : Laaber-Verlag, 1990.

PACKER, R. – Jordan, K. (eds.) Multimedia: From Wagner to Virtual Reality. W. W. Norton & Company; Reprint edition 2001.

PAUL, Christiane: Digital Art. Thames & Hudson 2008.

POPER, F.: From Technological to Virtual Art. MIT Press 2007.

RATAJ, M. Elektroakustická hudba a vybrané koncepty radioartu: Problematika vymezení tvůrčích pozic v prostředí akustických umění z pohledu domácí scény radioartu. Edice Disk malá řada, svazek 3, 2007.

WEIBEL, Peter: Synthetic Times. 2008.
<http://mediartchina.org/essays/Weibel.pdf>

YOUNGBLOOD, Gene: Expanded Cinema (1970)
http://www.vasulka.org/Kitchen/PDF_ExpandedCinema/ExpandedCinema.html

Další literatura:

(Seznam literatury je orientační, nikoliv vyčerpávající.)

ADORNO, TH.W. Prolog k televizi. In Divadlo, 1965/2, s. 30-33.

BAUDRILLARD, J.F. Dokonalý zločin. Olomouc: Periplum, 2001.

BENJAMIN, W. Iluminácie. Bratislava: Kaligram, 1999.

BELL, D. An Introduction to Cybercultures. Londýn-New York: Routledge, 2001.

BELL, D. – KENNEDY, B.M. The Cybercultures Reader. Londýn, New York: Routledge, 2000.

- BOLTER, J.D. – GRUSIN, R. Remediation, Understanding Media. Cambridge, Massachusetts – Londýn, Anglie: MIT Press, 2000.
- BURNHAM, J. Beyond Modern Sculpture. New York: Braziller, 1968.
- DANIELS, D. -FRIELING, R. Medien Kunst Netz/Medienkunst im Überblick; Media Art Net/Survey of Media Art. Vídeň -New York: Springer,2004.
<http://mediaartnet.org>
- DANIELS, D. -FRIELING, R. Medien Kunst Aktion. Die 60er und 70er Jahre in Deutschland. Media Art Action. The 1960s and 1970s in Germany. Vídeň -New York: Springer,1997.
- DELEUZE, G. – GUATTARI, F. A thousand plateaus : capitalism and schizophrenia. Londýn: Continuum, 1988.
- DELEUZE, G. – GUATTARI, F. Anti-Oedipus: capitalism and schizophrenia. Londýn: Athlone, 1984.
- DUNN, D. – VASULKA, W. – VASULKA, S. (ed.) EIGENWELT DER APPARATE – WELT, Pioneers of Electronic Art. Linz: Ars Electronica, 1992.
- FEATHERSTONE, M. – BURROWS, R. (ed.) Cyberspace/Cyberbodies/Cyberpunk. Cultures of technological Embodiment. Londýn – Thousand Oaks – New Delhi: SAGE Publications, 1995.
- FLUSSER, V. Komunikológia. Bratislava: Mediálny inštitút, 2002.
- FLUSSER, V. Do universa technických obrazů. Praha: OSVU, 2001.
- FOUCAULT, M. Slová a věci : archeológia humanitných vied. Bratislava: Kalligram, 2004.
- FOUCAULT, M. Archeologie vědění. Praha: Hermann & synové, 2002.
- FREYERMUTH, G.S. Cyberland. Brno: Jota, 1997.
- GOLDBER, R.L. Performance Art From Futurism to the Present. Londýn/New York: Thames & Hudson, 1979.
- GRAU, O. Virtual Art, From Illusion To Immersion. Cambridge, Massachusetts – Londýn, Anglie: MIT Press, 2003.
- HANSEN, M.,B.,N. New Philosophy for New Media. Cambridge/Massachusetts - Londýn/Anglie: MIT Press, 2004.
- HAUER, T. S/krze postmoderní teorie. Praha: Karolinum, 2002.
- HAYLES, N.K. How We Became Posthuman. Irtual Bodies in Cybernetics, literature, and Informatics. Chicago-Londýn: The University of Chicago Press, 1999.

- Laterna magika – sborník statí. Praha: Filmový ústav, 1968.
- LISTER, M. – DOVEY, J. – GIDDINGS, S. – GRANT, I. – KELLY, K. New Media: A Critical Introduction. Londýn a New York: Routledge, 2003.
- LÉVY, P. Kyberkultura. Praha: Karolinum, 2000.
- LUNENFELD, P. (ed.) The Digital Dialectic, New Essays on New Media. Cambridge, Massachusetts – Londýn, Anglie: MIT Press, 1995.
- LUNENFELD, P. Snap to Grid, A User's Guide to digital Arts, Media, and Cultures. Cambridge, Massachusetts – Londýn, Anglie: MIT Press, 2001.
- LYOTARD, J.F. O postmodernismu: postmoderno vysvětlované dětem: postmoderní situace. Praha: Filosofia, 1993.
- MANOVICH, L. Language of New Media. Cambridge, Massachusetts: MIT Press, 2001.
- McLUHAN, M. Jak rozumět médií: extenze člověka. Praha: Odeon, 1991.
- McLUHAN, M: Člověk, Média a elektronická kultura. Brno: Jota, 2000.
- MURRAY, J., H. Hamlet on the Holodeck, The Future of Narrative in Cyberspace. Cambridge, Massachusetts: MIT Press, 1997.
- MORINEAU, C. – HAVRÁNEK, V.(ed.) Lanterna Magika, Nouvelles technologies dans l'art tcheque du XXe siecle/ New Technologies in Czech Art of the 20th Century. Paříž: Espace EDF Electra, 2002.
- PEŠÁNEK, Z. Kinetismus : (kinetika ve výtvarnictví-barevná hudba). Praha, 1941.
- RUSH, M. New Media in Late 20th-Century Art. Londýn-New York: Thames&Hudson, 1999.
- RUSNÁKOVÁ, K. V toku pohyblivých obrazů. Antológia textov o elektronickom a digitálnom umení v kontexte vizuálnej kultúry. Bratislava: Afad Perss, 2005.
- SEI, K. Konečná krajina. Praha: One Woman Přes, 2004.
- TOFFLER, A. – TOFFLEROVÁ, H. Nová civilizace: Třetí vlna a její důsledky. Praha: Dokořán, 2001.
- VIRILIO, P. Informatická bomba. Červený kostelec: Pavel Mervart, 2004.
- VIRILIO, P. Stroj videnia. Bratislava: Camera lucida, 2002.

WARDRIP-FRUIN, N. – MONTFRORT, N.(ed.). The New Media Reader. Cambridge, Massachusetts – Londýn, Anglie: MIT Press. 2003.

Myšlení o nových médiích:

T. Adorno

J. Baudrillard

W. Benjamin

G. Deleuze, F. Guattari

V. Flusser

M. Foucault

J.-F. Lyotard

L. Manovich

M. McLuhan

P. Virilio